

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) For Azawakh

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 1.1.2021

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Generelt	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling	3
Overordnet mål for rasen	4
Rasens populasjon	4
Populasjonsstørrelse	4
Gjennomsnittlig kullstørrelse	4
Effektiv populasjonsstørrelse	4
Innavlsgrad	5
Bruk av avlsdyr	5
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	5
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	5
Prioritering og strategi for å nå målene	5
Helse	5
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen	5
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	5
Forekomst av reproduksjonsproblemer	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	6
Prioritering og strategi for å nå målene	6
Mentalitet og bruksegenskaper	6
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	6
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	6
Prioritering og strategi for å nå målene	7
Atferd	7
Atferdsproblemer	7
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	8
Prioritering og strategi for å nå målene	8
Eksteriør	8
Eksteriørbedømmelser	8
Overdrevne eksteriørtrekk	8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	8
Prioritering og strategi for å nå målene	9
Oppsummering	9
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål	9
Plan for videre arbeid i klubben	9

Innledning

Azawakh er en urhund med opprinnelse i steppe og ørkenområdene i Sahel i Vest-Afrika, nærmere bestemt Mali, Niger og Burkina Faso. Gjennom tusener av år, og fremdeles i dag, har nomadegrupper holdt denne mynderasen som jakt og vakthund.

Azawakh er en antallsmessig liten rase både på verdensbasis og i Norge. Per i dag er det 15 eksemplarer av rasen i Norge. De første Azawakhene kom til Skandinavia i 1989/1990, og det første valpekullet i Skandinavia ble født i Sverige den 29. september 2001. Den første azawakhen kom til Norge fra Tyskland i 1995. Siden har ytterligere 10 individer blitt importert. Det første azawakh kullet i Norge ble født 2. Juli 2011.

Siden rasen er tallmessig svært liten og det er svært begrenset avl på rasen både Norge og i Norden forøvrig, vil rasens avlsstrategi diskuteres i et intensjonalt perspektiv.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Azawakhen blir gjerne betraktet som Tuaregenes hund. Tuaregene (det blå folket), er den mest kjente av nomadegruppene og de har vært dominerende i Sahel mye på grunn av at de kontrollerte handelsveiene mellom Afrika og Arabia. Tuaregene holdt azawakh under meget barske klimatiske forhold og harde trefninger med rivaliserende stammer. Azawakh har også blitt holdt av andre nomadegrupper i Sahel som Fula, Peulh and Bella. Nomadenbefolkningen i Sahel har tradisjonelt livnært seg av kvegdrift og azawakhen har hatt en svært viktig funksjon som vakthund hvis oppgave har vært å beskytte leirens kveg og folk mot inntrengere. Azawakhen har også blitt brukt som jakthund, særlig for hetsjakt på gazelle.

Nomadene i Sahel har fremdeles azawakh som vakthund, men deres fremtid er truet av stadige konflikter mellom folkegrupper og endringer i levesett og religion hos nomadene. Azawakhen er i dag truet i sitt opprinnelsesområde, og Organisasjonen Association Burkinabé Idi du Sahel (A.B.I.S.) arbeider for å bevare den i Sahel. Både A.B.I. S og private azawakh entusiaster har med jevne mellomrom brakt azawakh fra opprinnelsesområdet til Europa for supplmentere genbasen.

Nyere studier av genetikk, så vel som arkeologiske studier har bidratt til kunnskap om Azawakhens opprinnelse og slektskap med andre hunderaser. Azawakhen er antatt å ha

slektskap med Afrikanske pariahunder og ansees også å være beslektet med Sloughi. Trass i Azawakhens likhet i utseende med andre mynderaser, viser genetiske studier at slektskapet med andre mynder er nokså fjernt. Azawakh har dessuten en sjelden genetisk variasjon som man kun finner hos Sloughi, noen sjeldne Japanske hunder og ellers hos rever, sjakaler og italienske ulver. Dette har blitt foreslått å antyde en tidlig differensiering av azawakh fra andre hunder.

Overordnet mål for rasen

Det overordnede mål er å samarbeide med det internasjonale azawakh-miljøet for å bidra til å bevare rasen med dens karakteristiske eksteriør og mentalitet.

Nasjonalt er hovedmålet å jobbe for å veilede nye eiere og andre som vurderer å anskaffe rasen.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

I Norden totalt er det per i dag 54 individer; 15 i Norge, 18 i Sverige, 14 i Finland, og 7 i Danmark. Siden den første azawakhen ble importert til Norge i 1995 har det totalt bodd 17 individer i Norge.

I Norden er det totalt født 6 kull, hvorav 3 i Sverige, 2 i Finland og 1 i Norge. Azawakh-kullet født i Norge i 2011 er til dagsdato det eneste født i landet. Et kull ble registrert i Norge i 2013 i samarbeid med oppdretter i Frankrike.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Det er kun født et kull i Norge, her ble det født 8 (5+3) valper. I de tilsammen 7 kull som har blitt født i Norden, har gjennomsnittlig kullstørrelse vært 6 valper. Det finnes ingen total oversikt som kan benyttes for å beregne gjennomsnittlig kullstørrelse i et internasjonalt perspektiv.

Effektiv populasjonsstørrelse

Det drives ikke utstrakt avl på rasen hverken i Norge eller i Norden, og det blir derfor vanskelig å diskutere effektiv populasjonsstørrelse. Dersom man ser på norskfødte og norskregistrerte azawakh sitt bidrag i avl, så er ett kull er født i Norge hvor mor er registrert i Norge og importert fra Tyskland. Videre har så langt 2 av valpene fra dette norskfødte kullet bidratt i avl internasjonalt.

Innavlsgrad

Kullet født i Norge i 2011 hadde en innavlsgrad på 1,12% beregnet over 5 generasjoner. Individene som har blitt importert til Norge har også en forholdsvis lav innavlsgrad. Kull født ellers i Norden har hatt en synkende innavlsgrad, og de senere kull har hatt en lav innavlsgrad under 5%.

Innavlsgraden hos hunder importert til Norden de seneste år har generelt vært synkende. Med unntak av noen få importere til Finland som har svært høy innavlsgrad (16-27.5), så ligger innavlsgraden hos azawakh i Norden mellom 0 og 7 %.

Bruk av avlsdyr

I en liten rase er det særlig viktig at matadoravl motvirkes. Det anbefales derfor at oppdrettere og hannhundeiere tar dette i betraktning når avlskombinasjoner planlegges.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Av de tilsammen 11 azawakh som per i dag bor i Norge er 7 importert, henholdsvis fra Tyskland, Frankrike, Tsjekia og Sverige. Av de kull som har blitt født i Sverige og Norge i de senere år har hannhundene vært fra andre land, henholdsvis Tyskland og Mali/Tyskland.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Internasjonalt er azawakh en tallmessig liten rase og med en relativt liten genbase. Det er derfor en viktig avlsstrategisk prioritering internasjonalt å holde rasens totale innavl så lav som mulig.

Prioritering og strategi for å nå målene

Det anbefales at oppdrettere tar den genetiske situasjonen til rasen i betraktning når kombinasjoner velges. Raseutvalget råder oppdrettere til å foreta kombinasjoner som ligger under 6.25% beregnet over 5 generasjoner.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Siden rasen er tallmessig liten finnes det idag ingen helsestatistikk tilgjengelig hos NKK eller hos forsikringsselskapene. Man har heller ikke internasjonalt noen oversikt over helseproblemer hos rasen. Generelt regnes rasen som frisk, men man har observert enkelte tilfeller av sykdom som epilepsi og hypothyrose hos rasen internasjonalt.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

På grunn av manglende dokumentasjon fins ingen reliabel informasjon om dette internasjonalt.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Ikke kjent.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Azawakh-utvalget vil bidra til åpenhet om helsetilstand hos rasen. Azawakh-utvalget vil også til å delta og samarbeide om eventuelle helseundersøkelser dersom dette blir gjennomført på et internasjonalt plan.

Prioritering og strategi for å nå målene

Samarbeid og tett kontakt mellom raseklubber i Norden og internasjonalt er viktig for å kunne utveksle kunnskap om rasens helsesituasjon.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Azawakhen er en jaktende mynde uten krav til jakt/bruksprøve. Myndene har sin egen bruksprøve i form av Lure Crouching som arrangeres av Norsk Myndeclubb. Denne prøven skal kunne gi kunnskap om hundenes jaktferdigheter og bidra til at hundene skal kunne opprettholde sin opprinnelige karakter og utseende. Til dags dato har fire norskregistrerte azawakh deltatt på LC-prøver hvorav en har blitt Norsk, Svensk og Dansk LC Champion.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Azawakh kan sies å være en av de mest opprinnelige av mynderasene, og dens temperament og atferd er tilpasset livet med nomadene i Sahel. Allikevel har denne «urhunden» funnet seg til rette som familiehunder hos raseentusiaster i vårt vestlige samfunn, fjernt fra ørken og steppelandskapet i Sahel.

Som familiehund er Azawakhen er utpreget kjærlig og lojal. Den blir en veldig nær venn og knytter svært tette bånd til familien sin. Ovenfor fremmede er den ofte distansert og mange kan virke uinteressert eller utilnærmerlig, men med tid og på sine premisser knytter den relasjoner også til mennesker utenfor sin familie. På dette punktet er det nokså store variasjoner mellom individer, mens mange er reserverte og kan virke nærmest utilnærmerlige, er andre mer imøtekommende ovenfor fremmede.

Azawakhen sin rolle som nomadenes vakthund gjennom tusener av år, gir seg til uttrykk ved at den vokter sin hjem og sine mennesker. Kommer det fremmede til en Azawakhs hjem vil den varsle meget kraftig. Dersom den blir presset og ser det som nødvendig kan den handle for å beskytte sitt territorie eller sin eier.

Azawakhen har fremdeles sine opprinnelige egenskaper intakt, og kombinasjonen av vaktegenskaper og en distansert holdning til fremmede har gitt opphav til myter om Azawakh som «aggressiv». Denne myten er fjern fra virkeligheten. Azawakh er først og fremst en fredelig hund,- dens reserverthet handler om at den trenger tid til å vurdere nye mennesker. Gis den tid og rom tar den selv ofte initiativ til kontakt. Azawakh går også oftest svært godt sammen med andre hunder, men den er ofte dominant og inntar gjerne lederrollen i flokken.

I azawakhens opprinnelsesområde er reservasjon og instinktiv mistenksomhet mot fremmede et overlevelsesvilkår. Rasens historie i den vestlige verden er kort og strekker seg bare tilbake til 1970-tallet. Azawakhen var og er en urhund som fremdeles har sine opprinnelige instinkter og egenskaper. For at azawakhen best mulig skal kunne tilpasse seg et liv i vår moderne verden er tidlig sosialisering og en korrekt oppdragelse av stor viktighet.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Målsetningen er å bidra til å bevare azawakhens unike mentalitet og egenskaper.

Prioritering og strategi for å nå målene

Raseutvalget skal gi råd og veilede nye eiere, og de som er interessert i rasen. Kunnskap om rasens egenskaper og mentalitet er svært viktig for å kunne gi en azawakh den oppdragelse den behøver for å kunne tilpasse seg på en god måte i vårt moderne samfunn. Den trenger tålmodige mennesker som med nysgjerrighet tilegner seg nødvendig kunnskap og forståelse for rasens natur. Azawakhutvalget vil være tilgjengelig for å kunne bistå med informasjon, kunnskap og veiledning til eiere og potensielle eiere.

Atferd

Atferdsproblemer

Azawakh fungerer ypperlig i den rette familien og tilpasser seg godt i samfunnet forøvrig, gitt omstendig sosialisering og oppdragelse. Det understrekes at azawakh er en rase for spesielt interesserte. Det har også vist seg at det er personer som er svært interesserte i rasens egenart som velger å dele livet med den. Tilbakemeldinger fra azawakh-eiere i Norge og i Norden tyder på at rasen har funnet seg godt til rette og fungerer godt i familien og i samfunnet.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Det viktig å holde en balanse mellom å bevare rasens karakteristiske egenskaper og mentalitet, og våre krav til hunden som et velfungerende medlem av samfunnet. Hunder som brukes i avl bør derfor være godt sosialiserte og de bør vise et stabilt temperament.

For å sikre at azawakhen med sine karakteristiske egenskap skal fungere godt i vårt samfunn, er det svært viktig at azawakhutvalget er tilgjengelig for å dele kunnskap, erfaringer og veilede de som ønsker seg rasen. Det er en viktig målsetning at rasen skal komme til de rette hjem.

Prioritering og strategi for å nå målene

Azawakhutvalget skal være tilgjengelige for å kunne gi råd og veiledning til de som tenker på å skaffe seg rasen. Oppdrettere av rasen må være svært nøye med valg av familier. I det internasjonale azawakhmiljøet er det allerede et tett samarbeid mellom oppdrettere og eiere i forbindelse med plassering av valper.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

Azawakhen er den mest ekstreme av alle mynderasene. Den er utpreget elegant og muskler og skjellet fremtrer tydelig gjennom dens tynne hud. Azawakhen er en langbent hund og dens kropp skal passe i et stående rektangel. Azawakhen har en kantete siluett med knappe vinkler både foran og bak. Den har en rett overlinje, som kan skråne opp mot hoftebeina. Hodet er finmeislet og tørt, med divergerende plan.

Azawakhene i Norge og i Norden kan sies å være av god kvalitet. Av de som har deltatt på utstilling, har alle oppnådd minst "excellent". Av azawakh boende i Norge har hittil 7 oppnådd utstillingchampionat.

Overdrevne eksteriørtrekk

Rasens eksteriørtrekk reflekterer dens egenskaper og opprinnelige bakgrunn.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Bidra til å bevare rasens karakteristiske eksteriør som har sin opprinnelse i dens funksjon som nomadens vakt, og jakthund.

Prioritering og strategi for å nå målene

Det er svært få eksteriørdommere som har utstrakt erfaring med bedømmelse av rasen, og rasen ofte bedømt av dommere med svært begrenset eller ingen kunnskap om rasen. Utvalget vil arbeide for at rasespesialister blir invitert som dommere til utstillinger, og ønsker i fremtiden å arrangere en dommerkonferanse om rasen.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Å fremme avl med sunne, mentalt og eksteriørt gode hunder, samt bevare rasens spesifikke egenskaper.

Å ha som mål å bidra til økt genetisk variasjon og minsket innavlsgrad i rasen.

Plan for videre arbeid i klubben

Invitere rasespesialiser til utstillinger og opprettholde og utvikle kontakt med oppdrettere i utlandet.

Arrangere treff for rasen i Norden for å fremme samarbeid og kunnskaputveksling.

Være tilgjengelige for å veilede eiere og potensielle nye azawakh-eiere.